HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דלמא. דהא נמי לא טעה דרבי נתן היא דמוליתין מזה ונותנין לזה: **לאחר מאה לו.** לאחר הקרן שלו ולא כתיב לאחר מאה ובעל חוב להכי אינה מצוה ועוה"פ התנא שנאמה דלא משכחן תנא דלית ליה תרי חומרי בכתובה שהרי היא מדברי סופרים מדא"ד ממטלטלי משמעדי לה וחדא דגביא מבעל חובו של מת מדרבי נתן אלא מדא מהכא חומרי הוה ליה למיתני הא מי ככרי מאיר מי כר' נתן וכיון דתנא תרוייהו לא קבלה מרבו כן ומאליו שנאמה מי שסילק הבריית ולא סמכינן עלה דמידי: **ולא ידענא מאי היא.** לא הייתי יודע טעם בדבר למאי אינה מצוה: **פומבדיתאה רמאה.** שמחכי כן מזל בו. פומבדיתאי קרי להו רמאי כדלמרי' בעלמא (מועק דף קכו.) נרשאה נשקיך מני כסיך פומבדיתאה לוייך שני מוספיתיך [ובחזקת הבתים (ב"מ מו.) כמו כן תא ותמוי לך רמאי דפומבדיתא]: **פלוג מהשתא.** החזק בחלקך מעכשיו ואע"פ שאינה עכשיו קנויה לך עד שתכנוס או שתמלוך[ה] לכשתכנוס וחזכה בכולן זכה אתה בחלקך על פי שהחזקתיך מעכשיו: **קנה לאחר שלשים.** בחמיכה זו: **ואפי' עומדת בחגב.** שאינה ברשות הלוקח: **הפס הוא דקנוה למאי שלשים משום דכידו היה להקנותה לו משעת מכירה הלכך מהניא מכירה לכשיתקיים התנאי שימלוך ל' יום: הכא נמי כידו.** לחלקה לו מעכשיו ולהקנות לו מה יהלה הלכך כי אמר ליה נמי לכשתכנוס זכה מעכשיו לאו מידי הוא דקיימא לן כרב יוסף לקנות בלכתך כוותיה ולקנין בחמעתין. ואפילו אית לן יפ ואחר כך חילק מה שעשה עשוי השתא מיהא לאו בידו: **והא כי אמר** יוחנן מדרבי יוחנן: **קני מעכשיו.** לאחר שלשים כשיגיעו תהא קנויה לך מעכשיו: **שני מעשים הוו.** ומי שמעת זו לא שמע זו ולא שמע אחרון את הראשונה שלא נשלמו יחד בשית המדרש לגיורת בעלמא אלא ע"פ מעשים שיגיעו נשלמו: **והא קתני כל נכסיו של מת אחרון לכשובה.** והמחובר לקרקע כקרקע ולא דמו למחוברין דנכסי מלוג דהשתא פירא תקינו ליה לבעל היכא דליכא קרן קיים והני נמי פירי נינהו דגמרי ברשותיה מבל הכא קרנא ופירא דידיה הוא ושעבודא הוא לעלייהו ומאי דאיסתעבד לה מחיים פירא הוא לאפקועי שיעבודא: **שני אלא.** ולא פליגי דבעי עליה אלא מתלושין וחכספים ולמימר דלא מסעבדי מטלטלי לכתובת': **שמגרש' בגט ומחזירה.** תרי מילי אשמעינן מגרשה בגט ומחזירה בריחה ואשמעינן שאם רצה להחזירה מחזירה כשאר אשה: **עדיין יכומין הראשונים עליה.** אע"פ שלקחה הכי כתיב ולקחה ויבמה: **קמ"ל** דנעשית כאשתו ומלאשה[ס] דרשין ליה לקנין [ע"ב] ואפי' ויבמה דרשין נבעל כרחה ביבמות (דף ח.): נעשית

דלמא רבי נתן היא דתניא [ו]ר' נתן אומר אמנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו מנין שמוציאין מזה ונותנין לזה ת"ל [1]ונתן לאשר אשם לו אלא לא אשכחן תנא דמחמיר תרי חומרי בכתובה אלא אי כרבי מאיר אי כר' נתן אמר רבא א"כ היינו דשמעינא ליה לאביי דאמר זו אינה משנה ולא ידענא מאי היא: ההוא גברא דנפלה ליה יבמה במתא מחסיא בעא אחוה למיפסלה בגיטא מיניה אמר ליה מאי דעתיך אי משום נכסי אנא בנכסי פליגנא לך אמר ליה מסתפינא דעבדת לי כדעביד פומבדיתאה רמאה אמר ליה אי בעית פלוג לך מהשתא אמר מר בר רב אשי אע"ג דכי אתא רב דימי [2]אמר רבי יוחנן האומר לחבירו לך ומשוך פרה זו ולא תהיה קנויה לך אלא לאחר שלשים יום לאחר ל' יום קנה ואפי' עומדת באגם התם בידו הכא לאו בידו והא כי אתא רבין א"ר יוחנן לא קני לא קשיא [3]הא דא"ל קני מעכשיו הא דלא אמר ליה קני מעכשיו בעו מיניה מעולא יבם ואח"כ חילק מהו לא עשה ולא כלום חילק ואח"כ יבם מהו לא עשה ולא כלום מתקיף לה רב ששת השתא יבם ואח"כ חילק לא עשה ולא כלום חילק ואח"כ יבם מבעיא שני מעשים הוו כי אתא רבין אמר ר"ל בין יבם ואח"כ חילק בין חילק ואח"כ יבם לא עשה ולא כלום [4]והלכתא לא עשה ולא כלום: וחכ"א פירות המחוברים לקרקע שלו: אמאי והא כל נכסיו אחראין וערבאין לכתובתה אמר ריש לקיש תני שלה: כנסה הרי היא כאשתו: למאי הלכתא [5]אמר רבי יוסי בר' חנינא לומר [6]שמגרשה בגט ומחזירה מגרשה בגט פשיטא מהו דתימא [7]ויבמה אמר רחמנא ועדיין יבומין הראשונים עליה לא תיסגי לה בגט אלא בחליצה קא משמע לן מחזירה פשיטא מהו

לא אשכחן תנא דמחמיר תרי חומרי בכתובה. ואם תאמר והא דתנן בהכותב (לקמן דף פד. ושם) מי שאמר והניח לאשה ובעל חוב ויורשין והיה לו פקדון או מלוה ביד אחרים ר' טרפון אומר יתנו לבעל חוב ומפרש בגמרא לכתובת אשה משום חיוב ולמתן לתמר נמי לבעל חוב היה מוקדם לו היתה כתובת אשה כעל חוב כלל היו נותנין לאשה ואי הוה מפרשינן דהאשה לא מן הדין הלא מצוה ליתן לבעל שהאשה הוה ניחא ואפי' מי דינא הכי יש לומר דאשתי האשה דתין היורשין מומחזקין מן הפקדון והמלוה לכך אין נראין לדבר נתן מדע דלא חשיבי מומחזקין להאי מי הוו מטלטלי דידהו מומחזקין לא הוו מטלטלי דידהו משמעדי לכתובה או לב"ח אבל הכא יבמה במתא בעא אחוה למיפסלה בגיטא מיניה אמר ליה מאי דעתיך אי משום נכסי אנא בנכסי פליגנא לך אמר ליה מסתפינא דעבדת לי כדעביד פומבדיתאה רמאה אמר ליה אי בעית פלוג לך מהשתא אמר מר בר רב אשי אע"ג דכי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן האומר לחבירו לך ומשוך פרה זו ולא תהיה קנויה לך אלא לאחר שלשים יום לאחר ל' יום קנה ואפי' עומדת באגם התם בידו הכא לאו בידו והא כי אתא רבין א"ר יוחנן לא קני לא קשיא הא דא"ל קני מעכשיו הא דלא אמר ליה קני מעכשיו בעו מיניה מעולא יבם ואח"כ חילק מהו לא עשה ולא כלום חילק ואח"כ יבם מבעיא שני מעשים הוו כי אתא רבין אמר ר"ל בין יבם ואח"כ חילק בין חילק ואח"כ יבם לא עשה ולא כלום והלכתא לא עשה ולא כלום: וחכ"א פירות המחוברים לקרקע שלו: אמאי והא כל נכסיו אחראין וערבאין לכתובתה אמר ריש לקיש תני שלה: כנסה הרי היא כאשתו: למאי הלכתא אמר רבי יוסי בר' חנינא לומר שמגרשה בגט ומחזירה מגרשה בגט פשיטא מהו דתימא ויבמה אמר רחמנא ועדיין יבומין הראשונים עליה לא תיסגי לה בגט אלא בחליצה קא משמע לן מחזירה פשיטא מהו

תורה אור השלם

1. וְהִתְוַדּוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהֵשִׁיב אֶת אַשְׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָיו יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ: במדבר ה ז
2. כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֵן אֵין לוֹ לֹא תִהְיֶה אֵשֶׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְיִבְּמָהּ: דברים כה ה

מוסף רש"י

ונתן לאשר אשם לו. לאחר הניזוק לו לא נאמר, אלא לאחר אשם לו, לאחר קרן שלו, בב"ק (ק:). ממיגין אשם זה קרן (פסחים לא. ובענ"ז לעיל יט.). **מלמד שמגרשה בגט.** לאחר שנאסרה נעשית כאשתו ואם לא לאחר לגרשה מגרשה בגט ואינה צריכה חליצה, ומחזירה. אם לא לאחר לא לאחר מיאון ולא ממיגין מצוה רמזה לעצמה עליה ועבדה ומכאן מיקום עליה בחיוב אשם אם להכי כתיב ולקחה לו לאחר כדאין שלקחה נעשית כאשתו בגט פשוט (יבמות ח: וכענ"ז שם יט: לט.).

תוספות רי"ד

ההוא גברא דנפלה ליה יבמה במתא מחסיא בעי אחוה למיפסלי בגיטא מיניה א"ל מה דעתך משום נכסי בנכסים פליגנא לך אמר מסתפינא דלמא עבדית כדעביד פומבדיתאה רמאה. פי' לי כפומבדיתא רמאה. שחזר בו ובטל קנינו. א"ל אי בעית פלוג מהשתא אמר מר בר רב אשי אע"ג דכי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן האומר לחבירו משוך פרה זו ולא תקנה לך אלא לאחר ל' יום קנה לאחר ל' יום ואפילו עומדת באגם התם בידו והכא לאו בידו. פי' שעדיין לא ייבם ולא זכה בנכסים ואין לו כח בהן עכשיו כלום. ואת"ל שאם ייבם תחלה ואח"כ חלק זכה היכא דחלק תחלה קודם שייבם לא זכה והא כי אתא (ר"ת) [רבין] אר"י לא קנה לא קשיא הא דא"ל קני מעכשיו הא דלא א"ל קני מעכשיו: בעו מיניה מעולא ייבם ואח"כ חלק מהו א"ל לא עשה כלום. פי' שאין לו כח ליבם [למכור] בנכסי אחיו מפני שהן עומדים לגובייניה ליבמה כדאמרן וכ"ש חלק ואח"כ ייבם כי אתא רבין אמר ר"ל בין ייבם ואח"כ [חלק] בין חלק ואח"כ ייבם

תוספות רי"ד (המשך)

לא עשה כלום: וחכ"א פירות המחוברים לקרקע שלו ואמאי והרי כל נכסיו אחראין לכתובתה פי' והמחוברים לקרקע בקרקע הן. תני שלה. ואי קשיא מ"ש הא מנ"מ דאמרו רבנן שהן שלו ולא קשיא לן והכא אמרי' תני שלה ומאי אלים טובא שיעבוד [ס] דאין ליבמה על נכסי בעלה או כח לאשה בנכסים השתא נ"מ שהן קנויין קנין גמור לאשה אמרו חכמים פירות המחוברים לקרקע אע"פ שחנטו ברשות האשה כיון שנגמרו ברשות הבעל הן שלו נכסי היבמה שאין לה בהן אלא שיעבוד בעלמא וגופה הם של יבם לא כ"ש שיהיו הפירות המחוברים של יבם י"ל שאינו דומה אכילת פירות דהכא לאכילת פירות דהתם דהתם מאי דאכיל בעל פירי לא הוי מן דינא אלא בתקנת חכמים וכיון שנגמרו הפירות ברשותו תקנו לו שיאכל הכל גם העלוי שיש על המחובר ואין לנו להקשות על תקנת חכמים אבל אכילת פירות דהכא הוא מן דינא ולא משום תקנה דהא מדידיה קאכיל וכיון דמן דינא אמרי' ולא מן תקנתא אמאי בעי יבם למזכי בעלוי המחובר שהוא משועבד לאשה ושפיר קאמר ר"מ להכי א"ל תני שלה. שאע"פ שהיה נותן [הדין] כר"מ החליטוה חכמים לה שכיון שלוקחת בהן [קרקע] והוא אוכל פירות אין הבעל נפסד כלום ואינו רוצה לדקדק כמה הן שוין בלא פירות: כנסה ה"ה וכו' למאי הלכתא אר"י ב"ח לומר שמגרשה בגט ומחזירה. מגרשה פשיטא מ"ד ויבמה אמר רחמנא עדיין יבומים הראשונים עליה ולא תסגי לה בגט אלא בחליצה קמ"ל: מחזירה פשיטא

ס) לעיל יט. ספסיס לפ. גיטין לז. ב"ק מ: [קדושין טו.]. ע) [לקמן פו: ע"ש, ג) יבמות מ: יט: לט., ד) [שמות כב: כ"ס], ה) [דברים כה], ו) [וביבמות לפ. ושם], ז) [שייך לעיל בשאנה].

ס) מוי' לי"ל שעבוד דיש ליזמה על נכסי בעלה דיש כח לאשה בנכסים יותר מנ"מ שאמר ני"מ וכו'.

א מיי' פי"ג מהלכות מלוה ולוה ו טוש"ע מ"מ סימן פו סעיף ג:
לד ב מיי' פ"ג מהל' מכירה הל' ט סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קמו סעיף ז:
לה ג מיי' פכ"ג מהל' אישות הל' יא סמג עשין יח טוש"ע אה"ע סי' קמח סעיף ג:
לו ד מיי' פ"ל מהלכות יבום הלכה טו סמג עשין נג טוש"ע אה"ע סי' קמח סעיף ג: